*І чужому научайтесь
Й свого не цурайтесь...*
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N. J. 07303
HEnderson 4-0237
HEnderson 4-0807
УНСоюз: HEnderson 5-3740
— Тел. з Ню Йорку: —
BArcly 7-4125
УНСоюз: BArcly 7-5337

РІК LXXI. Ч. 44. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, П'ЯТНИЦЯ, 6-го БЕРЕЗНЯ 1964 10 ЦЕНТІВ — 10 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, FRIDAY, MARCH 6, 1964 No. 44. VOL. LXXI.

СУД ЗНОВУ ПРИЗНАВ ВИНУ ГОФФИ

Чаттануґа. — Суд присяжних, складений із 4-ох жінок і 8-ох чоловіків 4-го березня визнав голову Міжнародного Братства Шоферів, 51-річного Джеймса Р. Гоффу, винним в тому, що в 1962-му році намагався підкупити суддів присяжних, які мали його судити. Суд визнав винним Гоффу в двох пунктах оскарження, і звільнив із третього. Згідно з цим рішенням суду присяжних Гоффа, як що не буде узглядиена апеляція, яку він заповів, може бути покараний десятирічною тюрмою (по 5 років за кожний пункт оскарження) та грошовою карою до $10 000 (по $5 000 за кожний пункт). Разом із Гофою суд визнав винними ще трьох співробітників Гоффи: Ювін Кінґ — голова 327 Відділу спілки Міжнародного Братства Шоферів в Нешвіллі, Теннессі; Леррі Кемпбела із Дітройту і Томас Парк із Нешвіллу. Жюрі визнало двох оскаржених звільненими від вини. Гофа заповів апеляцію до вищого суду, а пізніше аж до Найвищого Суду ЗДА у Вашинґтоні, і тому ця справа може тривати принаймні два роки. Головний прокурор Роберт Ф. Кеннеді вислав ґратуляції судові за те, що вирішив справу Гоффи. Треба згадати, що 51-річний провідник робітничої спілки Джеймс Гоффа має діло із судовими властями від 1937-го року, і від того часу був суджений аж 22 рази, але досі завжди вдавалося йому так повести свої справи, що розправа проти нього була припинена, або що він був звільнений від вини і кари. Теперішній засуд Гоффи, як сподіваються в робітничих колах, не викличе якогось руху проти нього в Міжнародному Братстві Шоферів, бо Гоффа втішається великими впливами між провідними діячами цієї спілки, і контролює свою велику організацію. Ніхто не матиме відваги старатися зайняти місце Гофи, поки він на волі. Це може статися аж тоді, коли суд матиме змогу посадити Гоффу в тюрму. Адвокати Гоффи просили про 30-денний реченець на внесення відклику проти рішення суду, але суддя Френк В. Вілсон визначив п'ятиденний реченець. Департамент Справедливости покищо тріюмфує, бо вдалося таки визнати Гоффу винним. Коли б вдалося відкинути всі можливі апеляції, які Гоффа вноситиме, то це була б велика подія для півтора-мільйонової організації, яку довгі роки очолює Гоффа, а також і для всього організованого робітництва. В 1957-му році Американська Федерація Праці — Конґрес Індустрійних Організацій мусіла викинути Міжнародне Братство Шоферів із свого членства тому, що в Братстві була корупція, якої не хотів зліквідувати Гоффа. Коли Гоффа не буде очолювати Братство Шоферів, то негайно прийде до об'єднання організацій шоферів із АФП - КІО. Під час оголошування рішення суду був присутній в залі Гоффа із своїми дітьми: сином — студентом університету і замужньою донькою та зятем. Гофа побілів після того, як почув рішеня суду і старався потішати дітей, головно доньку, яка почала плакати. Дружини Гоффи не було на розправі, бо вона не почувається добре і від п'ятниці перебуває в шпиталі в Дітройті.

Провідний економіст передбачає ріст економіки в цьому і в найближчому роках

Ню Йорк. — Президент Джансон, промовляючи після підписання податкового закону промовляв в телевізії і сказав, що „провідний промисловий економіст передбачає міцну і здорову економіку в цьому році та в 1965-му" Тепер преса виявила, що цим економістом є П'єр Ренфрі, що є віце - президентом інкорпорації Лайонен Д. Еді енд Ко. Ренфрі вже 11 років є економічним дорадником деяких аґенцій, і тепер на нього звернув увагу президент Джансон. Компанія Еді передбачає, що цього року промислова продукція збільшиться на 20 відсотків — до дол. 18.77 більйона (в 1963 році — дол. 15.62 більйона). Інвестиції цього року мають дійти до нового рекорду — дол. 43.85 більйона, на 12 відсотків більше, як в минулому році — дол. 39.05 більйона. „Ми находимося у великому бумі" — казав економіст Ренфрі. Треба підкреслити, що Компанія Еді працює вже 33 роки, і її економічні передбачення звичайно справджуються.

Президент найменував 10 жінок на визначні становиська

Вашинґтон. — Президент Джансон 4-го березня повідомив, що він найменував одну жінку на становище амбасадора, а 9 інших жінок призначив на важніші становища. Про це говорив Президент на прийнятті з приводу надання першої нагороди ім. Елінор Рузвелт, яку дістала комісарка тюрем для жінок в Ню Йорку пані Анна М. Кросс. Президент сказав: „Наше рішення найменовувати жінок не є спорадичне в цьому виборчому році. Ми продовжуватимемо це діло не тому, що це політична справа, а тому, що це здорова тенденція". Президент найменував пані Ліон Кейзерґлінґ із Вашинґтону, яка є дружиною економічного дорадника колишнього президента Гаррі С. Трумана, на директора жіночого бюра в Департаменті Праці. Амбасадорське становище має зайняти пані Катерина Е. Вайт із Ред Бенку в Ню Джерзі. Пані Вірджінія Ме Бравн із Вест Вірджінії є першою жінкою, що стала членом Міжстейтової Торговельної Комісії. Полін Томкінс найменована на члена Дорадчого Комітету в справах виховання і культурних справ в Державному Департаменті. Інші жінки зайняли поважні становища в столиці.

ВИБУХ ВУЛЬКАНУ В ЧІЛЕ

Під час вибуху вулькану Вілларіка в Чіле (внизу вид на цей вулькан і вгорі його кратер) згинуло сім осіб і 30 осіб залишилося без даху над головою. Вибух цього вулькану знищив ціле місто Конаріпе.

ОН ВИСИЛАЮТЬ ВІЙСЬКО І ПОСЕРЕДНИКА НА КІПР

Ню Йорк, Об'єднані Нації. — Рада Безпеки ОН прийняла на своєму засіданні у середу 4-го березня ц. р. резолюцію, яка передбачає вислання збройних з'єднань Об'єднаних Націй на острів Кіпр для вдержання там безпеки й порядку. Водночас із цим виїде туди спеціяльний посередник ОН, який одержуватиме інструкції від генерального секретаря ОН У Танта і буде звітувати йому безпосередньо. Звідомлення з діяльности цього медіятора У Тант передаватиме що-якийсь час Раді Безпеки. Резолюцію прийнято одноголосно. За нею голосували усі члени Ради Безпеки, включно з представниками Совєтського Союзу і Чехословаччини, як також делеґат Франції. Безпосередньо після голосування У Тант почав наради в справі контингентів окремих держав у запропонованих військових з'єднаннях ОН для Кіпру, звертаючися з формальним проханням про їх висилку до Бразилії, Канади, Фінляндії, Ірляндії і Швеції. Приймаючи доручення Ради Безпеки зорганізувати військову силу ОН для Кіпру, У Тант заявив, що це делікатна і складна справа, але він сподівається все ж таки полагодити її позитивно. Військові контингенти мають дати держави Британської Спільноти і незаінтересованих держав, членів Об'єднаних Націй. Водночас із цим У Тант відбув наради із кіпрським міністром закордонних справ Спіросом Ахіллесом Кіпріяну, з представниками Туреччини Менеменсіоґлю, репрезентантом Греції Дмітрі С. Бітсіосом і з британським делеґатом до ОН сером Патріком Діном. Керівні кола ОН не подали покищо ніяких інформацій про те, хто мав би бути представником ОН для переведення медіяторських переговорців між кіпрськими греками і турками, ані теж не назвали евентуального кандидата на головного команданта війська ОН на Кіпрі. Неофіційно здогадуються, що командантом цим буде індійський генерал Прем Сінґ Гіяні, який досі був особистим обсерватором У Танта на Кіпрі. Посередником ОН мав би бути Ц. В. А. Штурманн дотеперішній голляндський амбасадор до Вашинґтону. Прийняття Радою Безпеки резолюції в справі Кіпру визначив кіпрський міністер закордонних справ як перемогу кіпрського населення і як гарантію проти втручання чужих сил в справи Кіпру. Прийнято цю резолюцію одноголосно, не зважаючи на деякі застереження, що їх висловлювали представники Франції, СССР і Чехословаччини щодо принципу контролі Генерального Секретаря ОН над пропонованими для Кіпру військовими силами.

Опитування виявляють популярність Джансона в південних стейтах

Кентон, Міссісіпі. — Переведені опитування в деяких південних стейтах виявляють, що призидент Джансон втішається популярністю на Півдні, хоч він зайняв гостре становище в справі законопроєкту про охорону громадянських прав. Південні стейти були наставлені опозиційно до покійного президента Кеннеді, і вони були б цього року восени не голосували на нього. Джансон втішається деякою популярністю навіть в тих стейтах, Флорида, Теннессі і Вірджінія, які в 1960 році голосували за республіканського президентського кандидата. На Флориді переважає думка, що Джансон зможе здобути цього року Флориду. 8 електорів із Міссісіпі 1960 року кинули свої голоси на сенатора Гаррі Бирда, тепер є надія, що Джансон може здобути принаймні частину цих голосів. Правда, ще не знати, який вплив на настрої виборців матиме та обструкція в Сенаті, яку мають вести південні сенатори проти громадянського законопроєкту. Але південні виборці прихильніше ставляться до Джансона зі стейту Тексас, який є першим президентом із південного стейту впродовж сторіччя, — ніж до президента Кеннеді, який був автором законопроєкту про оборону громадянських прав неґритянського населення.

Губернатор Скрентон гостро критикує свою власну партію

Ню Йорк. — Пенсилвенійський губернатор Вілліям В. Скрентон, промовляючи в економічному Клюбі в Ню Йорку, оскаржував Демократичну партію в тому, що зайшла „в сліпий кут демократії", але при тому і гостро критикував свою власну партію. Він казав, що провідники республіканців вже „втомлені з того, що завжди програють", втомлені також тому, що завжди є в меншості, що не можуть ніколи нічого здійснити зі своєї програми. Їх томить і те, що вони завжди в опозиції і в дефензиві. Скрентон сказав, що він не ганьбить за те республіканських політиків, але звернувся з таким закликом до своєї партії: „Покажім, що вільні люди можуть зробити для своєї власної долі. Розв'жім отой мертвий пункт, що заіснував в нашій демократії", завдяки неенерґійним партійним проводам. Ця промова, виголошена на непартійних зборах, поза стейтом губернатора Скрентона, свідчить про те, що він не відмовився б, коли б йому запропонували республіканську кандидатуру на президента в цьому році.

УВАН ВЛАШТОВУЄ ПЛЕНАРНУ ШЕВЧЕНКІВСЬКУ КОНФЕРЕНЦІЮ

Ню Йорк. — Інститут шевченкозавства при Українській Вільній Академії Наук у ЗДА влаштовує в неділю 8 березня о год. 7-ій ц. р. пленарну конференцію, присвячену 150-річчю з дня народження Тараса Шевченка. У програмі конференції передбачені доповіді Петра Одарченка „Шевченко в літературній опінії світу" і Володимира Міяковського „15 років шевченкознавчої праці УВАН". Конференція відбудеться в приміщенні Академії при 206 Вест 100 вул. у Ню Йорку.

Ніксон закликає до ембарґа проти чужих фірм, які торгують із Кубою

Ню Йорк. — Колишній віце-президент Ричард М. Ніксон, промовляючи на прийнятті Конґресу Будівельників в готелі Комодор, закликав, щоб уряд ЗДА зарядив ембарґо проти тих закордонних компаній, які торгують із Кубою Фіделя Кастра іншими товарами, як харчами і ліками. Ніксон казав, що Конґрес повинен ухвалити відповідну резолюцію про те, щоб ті фірми, які продають товари Кубі не могли торгувати із ЗДА. На основі такого рішення Конґресу Уряд мав би оголосити ембарґо проти чужих фірм, які і досі торгують із Кубою, хоч ЗДА вже давно просили вільні країни не продавати Кубі нічого крім харчів і ліків. Ніксон казав, що доцільно є оголосити ембарґо проти окремих компаній, а не проти цілих країн, бо тоді таке зарядження буде карою для тих фірм за те, що вони своєю торгівлею підтримують Кубу. Ніксона згадують як можливого кандидата на президента цього року, але він відмовився говорити про політику Республіканської партії. Коли б таке ембарґо не мало успіху, тоді, на думку Ніксона, треба б ужити сили, але це мало б бути аж на самому кінці, коли інші засоби будуть безуспішні.

Маляйзія передає справу спору з Індонезією на розгляд ОН

Банґкок. — Малязійський прем'єр Абдуль Раман подав до відома, що Маляйзія рішена передати справу свого затяжного конфлікту на розгляд Об'єднаних Націй, бо всі дотеперішні спроби полагоди цього конфлікту виявилися безуспішними. Зокрема закінчилися повною невдачею переговори про перемир'я між Маляйзією й Індонезією, що їх заініціював в січні цього року під час своїх відвідин генеральний прокуратор З-ДА Роберт Ф. Кеннеді. Закликаючи населення Маляйзії боронити незалежність своєї держави і віддавати за неї своє життя, Абдуль Раман заявив, що будь-які переговори про перемир'я з індонезійцями цілком даремні, бо індонезійці вважають, що всі подиктовані договором в справі перемир'я зобов'язання стосуються тільки противної сторони, а не їх самих. Під час переговорів в справі полагоди маляйсько - індонезійського конфлікту, що відбуваються в Банґкоку в Сіямі, заступник малязійського прем'єра Тун Абдель Разак виступив із вимогою, щоб Індонезія вивела негайно своїх понад 400 партизанів, що озброєні Індонезією діють на теренах острава Борнео. Повідомляючи про передання конфлікту з Індонезією на розгляд ОН, маляйзійський прем'єр Абдуль Раман попередив, що якщо прийде до воєнних дій між обома федераціями, то призначені на день 25 квітня вибори до Маляйзійського парляменту будуть відкликані. Індонезія докладає під сучасну пору всіх зусиль, щоб знищити незалежність Маляйзії, що її вона трактує як нову форму „британського неоколоніялізму".

Кастро висміває американську торговельну і фінансову бльокаду Куби

Гавана. — В зустрічі з журналістами, що відбулася перед прийняттям в марокканській амбасаді в Гавані, влаштованім з приводу дня незалежности Марокко, кубинський диктатор Фідель Кастро заявив, що в сьогоднішній час Куба є найбільш певною в торговельних взаєминах державою з усіх південно-американських країн. Вона за всі трансакції платить готівкою і тому ж різні країни хочуть із нею торгувати, не зважаючи на всі спроби ЗДА поширити торговельну і фінансову бльокаду у відношенні до Куби. В розмові з журналістами Кастро торкнувся американської Центральної Розвідчої Аґенції, цьогорічних виборів у ЗДА і виглядів окремих кандидатів, як також справ евентуального приїзду французького президента де Голя на Кубу під час його подорожі по країнах Південної Америки. Заявив Кастро також свою готовість переговорювати з Великою Британією в справі знаціоналізованого британського майна на Кубі і виплати за нього відшкодування і водночас із цим заперечив можливість таких переговорів із ЗДА в справі рекомпенсат за знаціоналізовані на Кубі рафінерії американських нафтових фірм.

● **В столиці комуністичного** Китаю Пейпінґу почалися в вівторок 3 березня переговори між провідниками комунокитайської і румунської комуністичних партій. Темою розмов питання китайсько-румунських взаємин і проблеми єдности соціялістичного табору і міжнародного комуністичного руху. Румунську делеґацію очолює прем'єр Маврер, головою китайської делеґації є Ліу Шао-чі, „президент" комуністичного Китаю.

● **Стейтовий податковий комісар** стейту Міннесота Ролленд Ф. Гетфілд ствердив, що в двох перших місяцях цього року продано на 13.6 відсотка менше цигарок в порівнянні з тим самим часом в 1963-му році. Цього року продано 54,386,000 пачок цигарок, а минулого року в січні і лютому — 62,032,000 пачок.

Конференція Українського Військово-історичного Інституту НТШ в Ню Йорку

В суботу, 29-го лютого 1964 року відбулася в залі Українського Інституту Америки в Ню Йорку, доповідь проф. Бориса Мартоса на тему „Виступ полку ім. Гетьмана Полуботка в Києві в 1917 році". Прелеґент був свідком тих подій і як генеральний секретар і член Центральної Ради приймав участь в полагодженні справи виступу полку, переговорюючи з делеґацією того ж полку та інтервеніюючи в тодішнього начальника Київської залоги, полк. Оберучева. Доповідь Проф. Мартоса подала багато нових, ще неопублікованих подробиць, які доповнили дотеперішні відомості про цю історичну подію. Конференцію проводив сотн. З. Стефанів.

Дорадник двох президентів про право наслідування на пості президента і віце-президента

Вашинґтон. — Колишній дорадник до двох президентів Гаррі С. Трумана і Джана Ф. Кеннеді професор Колюмбійського університету Ричард Нюстедт, зізнаючи в Сенатській Підкомісії в справі конституційних поправок, заявив, що кращим є в цій справі умова між президентом і віце-президентом, ніж складна і незавжди ясна поправка до конституції. Подібний погляд висловив і професор політичної історії Сідні Гаймен. Професор Нюстедт заявився за те, щоб був найменований „діючий віце - президент" на той випадок, коли вибраний віце - президент, як це сталося в листопаді минулого року, стане президентом. Але треба б окремої поправки до конституції, щоб отой виконний віце - президент міг виконувати функції вибраного віце - президента в Конґресі, це значить, щоб міг бути предсідником Сенату.

На Світову Виставку в Ню Йорку вже продали квітків вступу на $35,000,000

Ню Йорк. — Голова Виконного Виставкового Комітету Томас Дж. Діґен повідомив, що досі вже продано — 28 034 987 квитків вступу на Світову Виставку в Ню Йорку, що починається 22-го квітня цього року. Квитки продавали по $1.25 в передпродажу, а під час Виставки вони коштуватимуть по $2. Число проданих квитків є на три рази більше, як передбачалося. Сума за продані квитки виносить $35 219 602, це значить стільки, скільки становили продані квитки вступу в першому році Світової Виставки в Ню Йорку в 1939-40; ця сума є тричі більша від того, що зібрали із вступів на Світовій Виставці в Сіятлі в стейті Вашинґтон 1962-го року. Квитки купували інституції, банки і концерни. Самі банки й інвестиційні доми купили 10 000 000 квитків. Президент Виставки Роберт Мозес вдоволений із такого успіху, бо він передбачав, що Виставка не тільки покриє всі витрати, але дасть ще й прибуток.

ПРОФ. ОЛЕКСАНДЕР КУЛЬЧИЦЬКИЙ ВИСТУПИТЬ В ЛМКЛЮБІ В НЮ ЙОРКУ

Ню Йорк. — Прибулий із Европи проректор Українського Вільного Університету проф. Олександер Кульчицький, який в суботу 7 березня ц. р. виступатиме із доповіддю на святочній Шевченківській науковій конференції НТШ в Ню Йорку, виступить день перед тим, в п'ятницю 6 березня ц. р. в Літературно Мистецькому Клюбі в Ню Йорку з доповіддю на тему „Перетворення людини, як ключова проблема марксизму ленінізму". Початок доповіді о год. 8-ій веч. Після доповіді відбудеться дискусія.

Польський втікач подав американській розвідці важливі інформації

Вашинґтон. — 41-річний польський втікач Міхал Голенєвський подав американській розвідці важливі інформації, які допомогли заарештувати комуністичних шпигунів поза межами ЗДА. Голенєвський прибув до ЗДА в 1961-му році, але він працював з представниками американської розвідки в Польщі від 1958-го року. Його інформації передавали до федерального Бюра Інвестиґацій, яке вповні їх використовувало. Нюйоркський щоденник „Джорнел - Амерікен" пише, що Голенєвський був членом тайної совєтської поліції, та що він поінформував представників ЗДА, що Москва має своїх аґентів в Центральній Розвідчій Аґенції ЗДА та в Державному Департаменті. Але з урядових кол заявляють, що інформації Ню Йорк Джорнел Амерікен не відповідають правді. Голенєвський мав бути членом Комітету Ґосударственной Безопасности (КҐБ) аж до виїзду за кордон, це значить до 1961-го року. Голенєвський мав подати такий цікавий матеріял, який міг би спричинити ще більший скандал, як Олджер Гісс.

ЗАСЛУЖЕНА НАГОРОДА ЗА ТРУД І УСПІХ

Врочистість передачі медалів о. Григорія Грушки найуспішнішим учасникам організаційної кампанії в 1963-му році у стейті Коннектикат з нагоди 70-річчя „Свободи". Медалі вручив гол. предсідник УНС Йосип Лисогір під час загальних зборів Окружного Комітету Відділів УНС стейту Коннектикат, що відбулися в Ню Гейвені в неділю, 1-го березня. На фото (зліва) стоять: гол. предсідник Й. Лисогір, В. Романишин, мґр Іван Телюк — голова Комітету, В. Олійник, Е. Гомотюк, М. Галькевич і гол. радний Ярослав Гук.

В АМЕРИЦІ

● **Нюйоркський кардинал** Френсіс Спеллман гостро виступив проти п'єси „Заступник" німецького автора Ролфа Гохмута, яку саме тепер почав виставляти один із театрів на Бродвею. Кардинал пише, що після смерти Папи Пія XII численні жиди складали вислови співчуття з того приводу, що в 1958 році відійшов у вічність „приятель всіх людей Пій XII", а тепер п'єса Гохмута старається порізнити християн і жидів, оскаржуючи Папу Пія XII в гітлерівських злочинах.

● **Корпорація Дженерал Фудс** повідомила, що збільшує ціну на 4 центи від фунта зернистої кави. Покищо так звана готова кава вже змелена („інстент") не подорожчає. Це відноситься до таких марок кави, як „Мексвелл Гауз", „Юбен", і „Сенка".

● **Команда поліції в Ню Йорку** повідомляє, що в тому 8-мільйоновому місті в минулому році вбито 549 осіб. В січні було найменше число вбитих — 33, а у серпні — найбільше 64. Найбільше вбивств було в суботи — 131, а найменше у вівтірки — 46.

● **Палатна Сенатська Комісія** в Конґресі ЗДА повідомляє, що в совєтській економіці настало сповільнення росту, яке було давніше. Це повідомлення потверджує подібне твердження Центральної Розвідчої Аґенції ЗДА. Давніше економіка СССР зростала річно на 6.8 відсотка, а в останніх роках це збільшення виносило тільки — 4.6 відсотка.

У СВІТІ

● **Південноазійський острів** Цейлон одержав від канадійського уряду сім мільйонів дотації на господарську розбудову. Уділено цю дотацію в рамцях британського пляну для розвитку Південносхідньої Азії.

● **Уряд комуністичного Китаю** виступив із обвинуваченням, що американський воєнний корабель порушив комунокитайську суверенність, впливаючи безправно на прибережні води острова Вейчов. Згідно з пейпінґським повідомленням — це вже 280 „поважна пересторога" на адресу ЗДА.

● **Західньонімецький канцлер** Людвіґ Ергард заявив представникам голляндського уряду, що він не приспішуватиме реалізації плянів політичної унії членів Европейської Економічної Спільноти. Голляндія обстоює погляд, що така політична унія була б можлива до здійснення тільки в тому випадку, якби до Европейської Спільноти увійшла Велика Британія.

● **Пакістанські урядові кола** назвали нісенітницею пресове повідомлення, що Пакістан погодився на будову дороги через Гімалаї, яка б злучила вже в 1965 році Пакістан з комуністичним Китаєм.

● **Командування американських військових з'єднань у Франції** подало до відома, що протягом цього року буде звільнено з праці 6 300 французьких громадян, які находяться на американській платничій листі і які працюють для американців.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian Newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by Ukrainian National Association, Inc., 81-83 Grand Street, Jersey City, N.J. 07303
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provide for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.
Subscription Rates: One year $12.00; six months $6.25; three months $3.25.—Jersey City & Foreign Rates: One year $14.00; six months $7.50; three months $4.00. For UNA members monthly 65¢.
Передплата: На рік — $12.00; на пів року $6.25; на три місяці $3.25. — В Джерзі Сіті і закордоном: — На рік $14.00; на пів року $7.50; на три місяці $4.00. — Для членів У. Н. Союзу, чоловіків і жінок — 65 центів місячно. — За кожну зміну адреси платиться 10 центів.
Чеки і mone orders виставляти на: "Svoboda".
Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY, N. J. 07303

Організація оборони

Сміливо можна твердити, що немає нині в світі не тільки народу, але й відповідального державного мужа чи політика, який бажав би війни. При величезному нагромадженні наймодернішої атомової зброї масового нищення тільки злочинець або божевільний може плянувати війну. Але ще в свіжій пам'яті наука недавнього минулого, коли абсолютними володарями - диктаторами великих держав були божевільні злочинці типу Гітлера і Сталіна, які розпалили були другу світову війну. Диктатури не перевелися й досі, і воєнні провокації Хрущова, як це було, наприклад, на Кубі і майже в кожній іншій частині світу, вже не раз приводили світ на грань війни. Отже, загроза воєнного катаклізму існуватиме, поки існують диктатури і поки велика частина світу перебуває в колоніяльній залежності чи в неволі як це є з народами захопленими й поневоленими червоною Москвою.

Тим то, не бажаючи війни й намагаючись її оминути, вільний світ мусить інтенсивно і дбайливо організувати й скріплювати свою оборону на випадок, якщо вона „сама вибухне", розпалена чи спровокована диктаторами типу Хрущова.

Збігом історичних обставин на З'єднані Держави Америки, мимо їхньої власної волі, впала головна відповідальність за оборону миру в цілому світі, за оборону волі у війні, якщо миру не пощастить вдержати. І сьогодні є вже безсумнівною істиною, що тільки неперевершена мілітарна могутність Америки зберігає ще цей нетривкий мир, відстрашуючи Москву від того останнього кроку, що міг би кинути людство у пекло війни.

В загальній ситуації важлива не тільки оборона самої Америки. І тому ЗДА докладають максимальних зусиль, щоб зорганізувати спільну оборону всього світу, натрапляючи в цій справі на безліч труднощів. Зокрема, на великі труднощі натрапляє Америка в організації спільної атомової оборонної сили в рямках НАТО. ЗДА висунули й обстоюють концепцію, згідно з якою НАТО повинні були -б мати атомово - оборонні бази на кораблях із залогами, створеними з представників націй - членів Північно-Атлантійського пакту. Але досі з більших держав тільки Німеччина, яка сама не має атомової зброї, прийняла цю концепцію. Франція президента де Голя, як відомо, активно виступає проти цього пляну, а Великобританія ще й досі не зайняла виразного становища. Передбачається, що в найближчих виборах прийдуть там до влади соціялісти, які також виразно виступають проти цього пляну. В таких обставинах ключову позицію займає Італія, на яку американські організатори спільної оборони звертають тепер головну увагу. В опозиції стоять італійські соціялісти, які, подібно як соціялісти в Англії, не хочуть, щоб Німеччина, навіть у такій спільноті держав, могла вважатися за атомову державу.

Дипломатичні заходи для організації атомової оборони в рямках НАТО продовжуються. Але поки вони дадуть — якщо взагалі дадуть — бажаний результат, висунено нову концепцію, згідно з якою Америка мала б приділити збройним силам НАТО свої власні атомові „рухомі бази", себто американські кораблі з атомовими ракетами і американськими залогами. І вже незабаром один американський нищильник із спроможністю випускати атомові ракети стане до складу збройних сил НАТО на експериментальній базі. Чим скоріше західня організація оборони буде устабілізована, тим певніші будуть можливості збереження миру і тим спокійніше зможуть працювати й спати люди в усіх країнах, на всіх континентах.

Купуйте „Запорожця"!

У часописі „Советская Торговля" появилося оголошення однієї з розподільних установ у Северодвінську, в якому повідомлялось, що вона має на продаж нововипродукуване в м. Запоріжжі на Україні авто типу „Запорожець" всього тільки за — 2 200 рублів, значить за $2442, і зобов'язується доставити це особове авто покупцям в будь-якій місцевості Совєтського Союзу.

Надруковане в названому часописі оголошення виявляє всю абсурдність побудови совєтської економіки, зокрема в ділянці внутрішньої торгівлі М-о Северодвінськ є совєтською морською базою над Білим морем, на крайній півночі европейської частини Росії. Звідти яких 1 200 миль до м. Запоріжжя, де кілька років тому започатковано вперше на Україні продукцію дуже подібних до німецького „фольксваґену" авт малого типу, що їх реклямується в совєтській пресі, як нове „велетенське досягнення" совєтської індустрії. Замість продавати це авто безпосередньо з Запоріжжя, совєтський режим доручає його розподіл аж із Северодвінська. Треба пригадати у зв'язку з цим ще й той факт, що на Україні, де це авто продукується, купити його майже неможливо, бо всю продукцію вивозять на терени РСФСР, передусім до Москви.

Подана в оголошенні ціна за „Запорожця" розкриває водночас ще одну сторінку совєтської відсталости в автовій індустрії і в ділянці постачання населенню промислової продукції. Купити можна це авто в Северодвінську за 2 200 руб., суму розмірно невелику з американського погляду, але надзвичайно високу із становища совєтського покупця. Коли взяти до уваги, що пересічний місячний заробіток совєтського робітника становить лише 50 рублів (яких $55), то пересічний совєтський громадянин мусів би працювати сорок місяців для того, щоб могти купити пропонованого йому „Запорожця". Звичайно, щоб цього добитися, він не міг би витратити бодай одного рубля на прохарчування чи одяг за тих три роки і чотири місяці.

Подібні величиною і будовою, як „Запорожець", авта продукують в різних країнах Европи і в ЗДА. Західньонімецький „Фольксваґен", до речі куди кращий і сильніший, як „Запорожець", можна купити у ЗДА за яких $1 700 - 1 800. Продуковане в ЗДА фірмою „Шевролет" авто типу „Корвер" коштує яких 2 000. Щоб купити „Фольксваґен" американському робітникові, який заробляє пересічно $100 тижнево, треба працювати чотири з половиною місяці. На закуп авта типу „Корвер" американець мусить працювати кругло п'ять місяців, значить у вісім разів менше, як совєтський робітник, якому забаглося б купити „Запорожця". Ясна річ, що в такій ситуації можуть дозволити собі в СССР на закуп авта хіба совєтські вельможі або спекулянти.

Але навіть припустивши, що відважиться купити „Запорожця" пересічний совєтський громадянин, який має в родині дві чи три особи, що можуть заробляти на прохарчування й одяг, то з тією хвилиною починаються для нього неймовірні труднощі. Совєтський автолюбитель, як називають в СССР власників особових авт, яких є там всього півмільйона, мусить журитися тим, де йому паркувати авто, де його направити, де купити бензини чи якоїсь запасової частини. Все це інколи цілком нездійсненні речі. За новий мотор він мусить заплатити 690 рублів, за його інсталяцію 140. До того ж він мусить увесь час пильнувати, щоб його авта не розібрали злодії на складові частини. Таке „щастя" чекає совєтського громадянина, який купить собі пропонованого йому „Запорожця".

СОВЄТСЬКІ ШПИГУНИ

Совєтський дипломат, який недавно „вибрав волю" в одній із західніх країн, сказав такі пам'ятні слова про совєтських шпигунів: „Немає в СССР громадянина, який міг би за дозволом влади залишити кордони тієї країни, як приватна особа. Тому немає совєтських туристів в дійсному значенні цього слова".

Це ствердження треба пам'ятати всім нашим людям, які деколи мають нагоду розмовляти з совєтськими громадянами поза межами „тюрми народів", або які політикують із ними під час модних тепер відвідин окупованої Москвою України.

Адвокат і письменник Г. Монтґомері Гайд, англійський розвідник у другій світовій війні, стверджує, що фахові совєтські шпигуни — найдосконаліше вишколені спеціялісти в своєму ділі. Вони вивчають своє складне ремесло, починаючи від техніки мікрофотографії, а кінчаючи на фізичному викраданні людей, що є спеціяльністю російських шпигунів ще з часів Петра І. Гайд каже: „Важко повірити, але в СССР навчають шпигунів, як сексуально задовольнити найбільш вибаґливу під цим оглядом жінку. Про це зізнав колишній совєтський шпигун Анатолій Ґрановський, який втік на Захід".

Щоб стати фаховим совєтським шпигуном, треба перейти принаймні 10-річний вишкіл. На майбутніх шпигунів вибирають дітей із певних комуністичних родин, які в школі виявляють найбільші здібності й інтеліґенцію. Їх висилають до школи ім. Маркса - Енґельса в Горках під Москвою, де за високими мурами вишколюють їх чотири роки у комуністичній ідеології та фізкультурі. Майбутні шпигуни ще не знають, яка праця на них чекає.

Випускники цієї школи переходять далі до „технічної школи" з такими предметами навчання, як джудо та інші способи боротьби без зброї; навчаються вони там також орудувати пальною зброєю та вибуховими матеріялами, використовувати ліки й отрути, підслухувати телефонічні розмови, фотографувати та ін.

Дальший вишкіл переходять майбутні шпигуни вже у головній кватирі Секретної Служби в Москві, де виявляють їх нахил: чи краще надаються вони до праці за кордонами СССР чи на внутрішньому фронті. Випробовуючи їхню силу волі, там піддають їх різним тортурам, заарештовують десь на вулиці на основі фальшивих обвинувачень, „промивають" їм мозок та вправляють їх у таких невинних вправах, як стояння цілими годинами лицем до стіни.

По закінченні цієї шпигунської школи учнів її приділяють до служби за кордонами СССР або до Комітету Державної Безпеки — КҐБ.

Для спеціялізованого вишколу є школа з п'ятьма відділами, в яких підготовляють шпигунів для роботи в англомовних країнах: Великобританії, Ірляндії, Канаді, ЗДА та Індії. Тут майбутні шпигуни докладно вивчають історію і географію кожної з цих країн і набувають досконале знання англійської мови. Шпигуни мусять не тільки говорити по - англійськи без акценту, але й по-англійськи думати.

Таким чином вишкіл шпигуна триває коло 10 років.

Вчителями й інструкторами в цих спеціялізованих школах є народженці відповідних країн. В СССР проживає коло 300 англійських та понад 1,000 американських громадян, серед них пані Мелінда Меклін, дружина колишнього дипломата Доналда Мекліна, який втік за залізну заслону разом із дипломатом Гай Бирджесом в 1951-му році. П-і Мелінда є екзаменаторкою з англійської мови випускників шпигунських шкіл.

Як діють совєтські шпигуни, щоб запрягти до своїх послуг потрібних їм чужинців?

Джан Вессол працював в англійській амбасаді в Москві. Він був гомосексуалістом, і на цій ваді зловили його шпигуни на гачок. А було це так. Одного вечора службовець - поляк, що працював в англійській амбасаді, познайомив Вессола з кількома росіянами, які запросили його до ресторану. Вессол погодився. В окремій кімнаті вже приготовлена була ікра, водка й бренді. Коли стало гаряче, учасники тієї забави поскидали піджаки, а далі й інші частини одежі. П'яний Вессол в Адамовім костюмі опинився на канапі між двома „приятелями". Хтось витягнув фотокамеру і зробив кілька світлин. І так Вессола під загрозою передачі цих світлин до амбасади завербували до шпигунської сітки.

Вессол, ставши совєтським шпигуном у Москві, не перестав ним бути і після повороту до Лондону, де служив він у розвідці фльоти.

Приблизно таким самим способом затягнули російські аґенти до шпигунської служби американського сержанта-техніка Рое Родеса, який працював в амбасаді ЗДА у Москві. Одного вечора у готелі він танцював і пив горілку з перед тим незнайомою гарною жінкою. Забава закінчилася спільним ліжком. А після того всього сержант Родес мусів стати шпигуном в користь СССР. Його діяльність виявилася в 1957-му році, коли в Бруклині заарештовано совєтського супер - шпигуна, полковника Рудольфа Абеля.

Дипломат Генрі Гафтон працював при морському аташе в англійській амбасаді у Варшаві. Там він мав приятельку, польську дівчину Христину і через неї був замішаний в торгівлю на чорному ринку. Коли він виїхав до Лондону, хтось зателефонував йому, що має важні відомості про Христину. Гафтон знав, що Христина радо виїхала б із Польщі, і пішов на умовлену зустріч у мистецькій ґалерії. Незнайомий посередник, який був совєтським аґентом, зажадав від Гафтона інформації про англійську фльоту, погрожуючи виявити зв'язки з Христиною жінці дипломата, а його торгівлю на чорному ринку — англійському урядові. І так народився новий англійський шпигун в користь большевиків.

По якомусь часі Гафтон вирішив вийти з того „бизнесу", але совєтські аґенти заявили йому: „Ми дісталися до Троцького, який переховувався в неприступній твердині. Ми дістанемося і до вас!" Коли ж англієць одного разу не явився на умовлену зустріч, то його важко побили, і він уже не відважувався вдруге не послухати совєтських аґентів.

„Проте, можна сумніватися, — пише Гайд, — що добре зорганізована совєтська розвідка має аж такі успіхи, які виправдували б величезні гроші і колосальну людську енергію, зв'язані з її діяльністю". Гайд вважає, що американський розвідчий літак „Ю-2", літаючи понад територію СССР, зібрав більше інформацій, як усі совєтські шпигуни за час після другої світової війни.

Але Москва не припиняє своєї шпигунської діяльности, як про це свідчать слова совєтського дипломата - неповоротця: „Немає совєтських туристів за кордоном, бо всі вони в більшій або меншій мірі є шпигунами".

Валерій Остапенко

ДЕ ҐОЛЬ У БОРОТЬБІ ЗА „ПРЕСТИЖ"

Визнання де Ґолем комуністичного Китаю викликало на Заході здивування. Можливо, що це було несподіванкою також і для комуністичного світу, може навіть і для самого Мао Тсе-тунґа. Де Ґоль в цьому питанні ясно не висловлюється. Одне залишається ясним, що такий крок аж ніяк не пояснюється зміною його політичної орієнтації — народженням симпатій до комунізму. З цього приводу в пресі зауважували, що де Ґоль вирішив ще раз показати свою незалежність від союзників, в першу черґу від Америки.

Чи це в дійсності так — сказати трудно, але, взявши під увагу особу самого де Ґоля, з цим можна погодитися.

Ім'я генерала де Ґоля стало широко відомим поза межами Франції з початком другої світової війни. Тепер воно вже увійшло в історію. Але найліпшу характеристику дає сам собі де Ґоль у „Воєнних мемуарах", опублікованих в 1956-му році. В другому томі цих мемуарів (1942-44) де Ґоль виступає на весь зріст не лише як політик і військовик, але й як людина.

Шарль де Ґоль — це радше політик, ніж стратег. Він, безумовно, великий французький патріот і державний діяч високого рівня. Але, поруч з цими цінними прикметами, у нього яскраво виявляються і неґативні риси — великий еґоїзм і надмірна амбітність.

В усій своїй політичній діяльності де Ґоль насамперед ставить перед собою мету вивести Францію на рівень великих держав, добитися для неї самостійности в міжнародній політиці, що, на його думку, може він без великих зусиль французького народу досягнути сам, як голова держави, такими політичними випадами супроти союзників, як, наприклад, визнання комуністичного Китаю.

Цим і пояснюється його постійна боротьба за владу. В цьому дусі і написані його мемуари. Усіх своїх політичних та воєнних суперників, починаючи від генерала Жіро і до Ляваля, де Ґоль поборював методами часом недостойними його ранґи та становища. Коли генерал Жіро під натиском де Ґоля відмовився був від пріоритету в Національному Комітеті, де Ґоль і на цьому не заспокоївся. Відкинувши пропозицію союзників створити для політичного та воєнного керівництва тріюмвірат, де Ґоль довів генерала Жіро до того, що цей великий патріот і військовик, такий потрібний у ті часи для Франції, мусів вийти на димісію. В 1944-му році через Консультативну Асамблею і спеціяльний ордонанс Національний Комітет став тимчасовим урядом Французької республіки, і вся влада опинилася в руках де Ґоля. Але після цілковитого звільнення Франції він побачив, що не ввесь французький народ його підтримує. Амбітність де Ґоля перевершила всі сподівання, і він почав здавати свої позиції „народного вождя". І це тоді, коли він ясно бачив, що Ляваль не є тією людиною, якої потребувала Франція, що французи починають занадто багато співати „Марсельєзу" і недвозначно згадувати барикади і Комуну.

До тих, що стояли на його шляху, де Ґоль відносив також і англо-саксів, зокрема, Рузвелта і Черчилла. Нема де правди діти, ці останні ніколи не ставилися до де Ґоля прихильно, бо він не хотів зрозуміти, що в ті тяжкі часи Америка і Англія докладали всіх зусиль, щоб перемогти спільного ворога, і що в тих зусиллях головну ролю грала реальна сила. Домагаючися рівноправности в рішенні загальностратеґічних і міжнароднополітичних проблем, де Ґоль не мав оперта на будь-яку реальну силу — політичну або воєнну. Якщо в боротьбі з ґітлеризмом англосакси творили єдиний могутній моноліт, то Франція являла собою націю, поділену на багато партій, течій, партизанських рухів, комітетів та представництв. У метрополії і колоніях творилися різні „уряди" та „воєнні командування". Французький Національний Комітет, що його очолював де Ґоль, не мав повноважень виступати в імені французького народу, і тим самим де Ґоль не міг претендувати на офіційне визнання збоку Америки та Англії.

Сили англо - саксів начисляли мільйони вояків, забезпечених найновішою воєнною технікою, в той час, як де Ґоль міг зібрати з усіх колоній лише кілька дивізій, воєнне постачання яких мусіли перебрати на себе Америка та Англія. Нарешті, замість того, щоб створити добре діючий воєнний штаб і за його допомогою почати організацію збройних сил, де Ґоль обсадив себе дипломатами, кореспондентами, майбутніми міністрами і немало бойових офіцерів перетворив в особистих аґентів невиразного призначення.

Політичний, якщо його можна так назвати, еґоїзм де Ґоля особливо виявився під час підготови операції „Оверлорд". Для відкриття „другого фронту" існувало три концепції, властиво дві — американська та англійська — бо де Ґоль висловлював лише свою особисту думку. Концепція американців передбачала висад через Ляманш у північній Франції, англійців — через Італію та Балкани. Де Ґоль домагався почати головний наступ з Північної Африки, і через Францію ударити на Німеччину. При цьому він заявляв: „Як це може бути так, що мої відважні солдати вступлять у Німеччину не через Париж, а через якусь Прагу!"

Читаючи мемуари де Ґоля, впадає в очі те, що ця людина ніколи не мала симпатій до своїх союзників, в першу черґу до Америки. У 1942-му році ситуація склалася так, що Америка почала грати домінуючу ролю в боротьбі проти ґітлеризму. Англійці спокійно прийняли американський пріоритет, розуміючи, що без Америки перемога над Німеччиною буде неможливою. Москва цьому також не перечила, бувши в першу черґу заінтересована в якнайскоршому відкритті „другого фронту". Але де Ґоль ніяк не міг примиритися з тим, що „Франція перестала грати традиційну ролю надхненика Старого Світу", що „Англія, будучи тісно зв'язана з европейським материком, пішла на буксирі у прибульців", що „сам Черчилл, з тактичних чи емоційних мотивів, вирішив бути лише — ляйтенантом Рузвелта".

Де Ґоля дратував навіть самий вигляд американців. З сарказмом пише він у своїх мемуарах: „До Великобританії почали прибувати передові частини американської армії і розташовуватись на англійських базах. Вулиці, крамниці, кінотеатри, ресторани Лондону кишіли американцями у новенькій уніформі, отакими собі добродушно-безцеремонними парубками", або: „Ґенерали Айзенгавер, Кларк, Спаатс та адмірал Старк пишалися новеньким устаткуванням своїх штабів на тлі традиційної машини англійського воєнного міністерства". А це вже неприхована заздрість.

Заздрість поруч з невдячністю до Америки опанувала уми багатьох европейців, і американці нічого тут вдіяти не можуть: така вже природа і психологія людей.

Якщо де Ґоль думає, що визнанням комуністичного Китаю він підніс „престиж" Франції, то це хібащо в його власній уяві.

За совєтською пресою

Як „споріднюються" народи СССР

„. . . Перші спогади Василія починаються з Майкопу на Північному Кавказі, — пише кореспондент газети „Грозненский Рабочий". — Війна. Він вихованець дитячого будинку. Пам'ятає багатьох дітей, що втратили батьків. А чи був Василій Берьозов сиротою, чи ні, він тоді не знав. Люди врятували його, дали русске ім'я, прізвище . . . Прізвище утворили від назви найбільш поетичного русского дерева. Аж згодом, закінчивши ремісничу школу, довідався Василій, що він — чеченець і звуть його Ліма. Відбувши службу в армії, демобілізувавшись, поїхав він у Казахстан освоювати цілину. І тут в одному селі випадково знайшов свою рідну матір — Аружу. Ось як химерно іноді переплітаються людські долі, як кревно споріднюються між собою радянські народи, — закінчує свою статтю кореспондент „Грозненського Рабочого".

Що ж затаїв від читача цей кореспондент у своєму пересолодженому репортажі? Затаїв він дрібницю: що маленький Ліма став сиротою внаслідок політики масового винищування і переселення — як „німецьких коляборантів" — чеченців до Азії в кінці останньої війни; що внаслідок того „кревного споріднювання" з російським народом згинуло тоді на Кавказі дві третини чеченців.

Лука Луців

Т. ШЕВЧЕНКО — СПІВЕЦЬ УКРАЇНСЬКОЇ СЛАВИ І ВОЛІ

I

ЗАМІСТЬ ПЕРЕДМОВИ

Подай душі убогій силу,
Щоб огненно заговорила,
Щоб слово пламенем взялось,
Щоб людям серце розтопило,
І на Україні понеслось,
І на Україні святилось
Те слово, Божее кадило,
Кадило істини. Амінь.

„Неофіти", 1857.

Цього року минає 150 років, як в родині кріпака народилося дитя, що 26 років пізніше, в 1840-му році, видало книжечку своїх поезій, якими „огненно заговорило" до свого поневоленого і приспаного сорогом народу. Слово Тараса Шевченка „пламенем взялось", воно „розтопило" українцям серця і понеслось по всій українській землі і несеться по ній і досі. Це „кадило істини" знане всюди, де живуть українці в країнах вільного світу, які читають в „Кобзарі" про те, що „правда оживе, натхне, накличе, наже́не не ветхеє, не древлє слово розтлєнноє, а слово нове між людьми криком пронесе і люд окрадений спасе". („Осії глава XIV")

Українці у вільному світі читають у Найбільшій Українській Книзі слова Тараса Шевченка про колишнє й теперішнє лихо в Україні. Та український геній-поет не впадав у зневіру, він підтримував на дусі своїх земляків у найгірші часи царського поневолення українського народу. Його слова скріпляють віру нашого народу в те, що минеться й теперішнє московсько-комуністичне поневолення в Україні.

Так сміються ж з України
Сторонні люди!
Не смійтеся, чужі люди!
Церков домовина
Розвалиться . . . І з-під неї
Встане Україна.
І розвіє тьму неволі,
Світ правди засвітить,
І помоляться на волі
Невольничі діти! . .

(„Стоїть в селі Суботові", 1845)

Цього року українці у вільному світі, а головно в цій країні у ЗДА відзначають 150-ті роковини з дня народження свого духового провідника з надзвичайною врочистістю, бо 27-го червня в столиці цієї могутньої країни, яка носить назву свого першого президента, Юрія Вашинґтона, відкривається пам'ятник Тарасові Шевченкові, який в 1857 році мріяв про те, щоб українських нарід мав „свого Вашинґтона з новим і праведним законом". Т. Шевченко 107 років тому висловив свою віру: „А діждемось таки колись!"

Вірмо і ми в це, а покищо пізнаваймо твори свого генія, бо вони допоможуть нам здійснити мрію автора „Кобзаря" з 1857-го року. Шевченко в своєму славному „Посланії" з 1845 р. закликав земляків, щоб добре пізнавали рідну історію, бо тільки тоді зможуть пізнати, що їм робити, щоб здобути втрачену волю.

Найближчий приятель Шевченка і славний історик Панько Куліш писав, що „Шевченко обняв Україну з її могилами кривавими, з її страшною славою, і співану народну річ обернув на живопись того, що було і що єсть на Україні. Його устами ввесь народ заспівав про свою долю: тим його слово голосною луною розляглось усюди, де лилась наша кров, де лежать наші кості, — усяке серце од його співу стрепенулося". (Повне видання творів, Шикаґо, том XIII, 1963, ст. 15).

Цей самий Куліш писав, що „Шевченко — наш поет і первий історик. Шевченко запитав наші могили, що вони таке, і одному тільки йому дали вони ясну, як Боже слово одповідь" (Там же, ст. 16).

Шевченкова муза, за словами М. Костомарова, „роздирала завісу життя народного". Т. Шевченко сам зробив те, про що він просив Івана Котляревського в одному зі своїх перших творів:

Прилини до мене хоч на одно слово,
Та про Україну мені заспівай.
Нехай усміхнеться серце на чужині,
Хоть раз усміхнеться, дивлячись, як ти
Всю славу козацьку за словом єдиним
Переніс в убогу хату сироти.

(„На вічну пам'ять Котляревському", 1838)

Шевченко своїм поетичним словом переніс в українські хати „ всю славу козацьку", це значить українську славу. Зробив це він у своїх поезіях і поемах, що мають історичну тематику, і тому ми будемо старатися приглянутися саме тим творам українського поета, в яких він оспівує славу і волю свого народу, щоб цим заохотити його до боротьби за втрачену свободу.

Та автор „Кобзаря" знав, що самою тільки згадкою про давню славу і волю не можна збудити народ зо сну і повести його до бою проти ворогів, що його національно і соціяльно поневолювали. Шевченко в своїх політичних поемах гостро таврував тих, які гнобили його нарід. В поемі „Холодний Яр" (1845) кинув у вічі тодішнім своїм і чужим поневолювачам українського народу грізні слова:

Ви розбійники неситі, голодні ворони!
По якому правдивому, святому закону
І землею, всім даною, і сердешним людом
Торгуєте? Стережіться ж, бо лихо вам буде,
Тяжке лихо. Дуріть дітей і брата сліпого,
Дуріть себе, чужих людей, та не дуріть Бога!
Бо в день радости над вами розпадеться кара,
І повіє новий огонь з Холодного Яру.

Поет набирав патосу старозавітніх пророків, коли картав тих людей, які знущалися з його народу. В „Заповіті" (1845) поет передбачав, що Дніпро „понесе з України у синєє море кров ворожу", коли український нарід здобуватиме волю.

Тож зрозуміло, чому політичні поеми поета стали предметом найбільших перекручень збоку різних критиків, які не шукають у Шевченкових творах провідних думок, а „вивертають їх так, як їм цього треба", на що нарікав уже М. Драгоманов у відомій праці „Шевченко, українофіли і соціялізм".

Крім цього треба буде в цій праці порушити й деякі інші проблеми Шевченкової творчости, якими часто граються, немов м'ячем, несумлінні автори, залежно від того, чи їм треба Шевченка побожного чи безвірника, поступового демократа чи заскорузлого оборонця традицій, високоосвіченої людини чи самоука, що не скінчила „високої школи", хоч вони знають, що Шевченко скінчив Академію Мистецтв із золотою медалею . . .

Найкраще пізнавати поета з його творів. І ми будемо старатися це зробити, використовуючи рівночасно те, що інші написали про Шевченка.

Здається, що Шевченка вже ми добре знаємо, але коли починаємо його глибше вивчати, „виносимо нові скарби" з тієї найбільшої книги, в якій замкнена вся сила нашого поетичного слова.

Степан Куропась

ШИКАГОВСЬКА ХРОНІКА

Свято Соборности й Державности відзначила наша громада академією 26 січня в залі школи Шопена. Дві центральні організації громади Об'єднання і Ліга спільно влаштували Свято і подбали про достойну програму. Зникли в нас на тому полі голоси тих, що мали охоту не допускати в нас до соборного об'єднання. Головним промовцем на святі був полк. М. Мандзенко з Мілвокі. Його промова була до складу і прикладу, хоч трохи задовга. Він переповів історію визвольної боротьби та згадав головних героїв тієї епохи, очолюваної гол. отам. Симоном Петлюрою. Прийшли ми до Америки не спасіння ради нашого животіння, а для дальшої праці, започаткованої 4-им універсалом. Четвертий універсал УН Ради і досі є для нас важний.

Збірна рецитація акторів, „Нова Сцена", пера місцевого поета Т. Курпіти гарно зобразила нашу державну трагедію, як це може зробити лише поет.

І хоч минуло 40 років, ми з собою дальше в боротьбі. Хоч в церквах просимо Всевишнього „Боже, нам єдність подай", то в огні ненависти, що діють серед нас від століть, помогли нам „самих себе перемогти". Це зміст поеми.

Оперова співачка Марія Балук з Аргентини була головною атракцією музичної частини академії. Її репертуар аргентинських і італійських композиторів, переданий слухачам її драматичним сопраном причинився до звеличання Свята. А її „Сиия Чічка", та жалібна стрілецька пісня Гайворонського, яка все витискає в слухачів сльози, пригадала нам Україну. Фортепіяновий супровід спочивав в руках проф. І. Білогруда.

Проф. М. Семчишин, голова Об'єднання, мав вступну промову обома мовами, він теж вміло проводив програмою. Пані Сидоренко-Квірмбах при фортепіяні започаткувала імпрезу обома гимнами.

Імпрезу попередила ще імпреза, а саме Посвячення Прапора в Катедрі св. о. Миколая, влаштована відділом ОбВУА.

Два молоді інженери, Ігор Прийма, крайовий голова МУН і Юрко Госвич, що кілька років працював на Союзівці під час вакацій, доповнили ряди фахівців нашої громади. Перший з них механічний, а другий цивільний інженер закінчили Іллинойський Технологічний Інститут 25 січня. Я був на роздаванні дипломів, 300 осіб одержали дипломи інженерів або докторати технічних наук.

Президент Інституту Джан Реталіяна підкреслив, що диплом є лише вступною картою до професійного життя, решта кар'єри залежить від самого життя, сприту і вміння використовувати підготовку до диплому в практичному житті. Президент Контіненетал Банку Давид Кенеді у своїй головній промові ствердив, що наука працює тепер над багатьома проєктами, які переверкуть світ. 50 літ тому подорожували люди кіньми, тепер вганяють автами, а за кілька літ не буде і на це часу, люди будуть літати власними літаками. Наука вже тепер працює над масовою продукцією „суперсонік", літаків, що летять із більшою швидкістю від звука. Співав хор Інституту. Замісць европейського „Гавдеамус ігітур" — співали „Ефтер ол, ефтер ол"!

Союзові агітатори є ідейні люди, що тратять вільний час для доброї справи — росту УНСоюзу. Заслуговують вони на пошану громадянства чи родин, яких вони відвідують. Чемність вимагає вислухати їх. Не можна так ділити, як зробила одна пані докторова в Шикаго, яка сказала на порозі хати, що доктора нема дома (хоч був), вислухала організаторів, не пустивши їх навіть за поріг, подякувала за інформації і замкнула двері. Що було б, якби драбина обернулася, і пані докторова мусіла ходити за членами? Для УНСоюзу мусимо працювати без огляду, який хто має диплом, на те ми приїхали до Америки, а не на те, щоб рятувати свою шкіру. На що було старим емігрантам не спати й організувати допомогу і рятунок т. зв. політичній еміграції, яка тепер мала б замикати двері перед ідейними одиницями української громади в Америці?

На ювілей до Віндзору в Канаді вибрався я автом 8 лютого. Трохи ледом, решту сухою дорогою, і 300 миль проїхали впродовж 4.5 години. Зараз в суботу запізнався я з діячами Віндзору і Амгерстбургу. Масним, Тяжким і Мудрим. Їх прізвища це самі прикметники, що правдиво окреслюють їх значіння, в громаді союзовій зокрема. Всі вони добре ситуовані, мають гарні, навіть люксусові хати і бизнеси, всі з т. зв. стрілецької іміграції. Як зачинали в Канаді? Велика це історія, потребує історика, а не репортера.

Вечором в ресторані п. Мудрого, союзові діячі Дітройту і Віндзору, разом 17 осіб, відзначали ювілей Павла Дуди, що громаду Віндзор перетворив в канадійський Шамокін. Імпрезою вміло проводив обласний організатор В. Гірняк. Такі імпрези будують морально не лише людей, яких відзначуємо, але і знаходять нових подвижників союзової роботи.

В неділю в домі УНО відбулася Академія 70-ліття У. Н. Союзу. Місцеві союзові діячі Дуда, Зелений, Гірняк і голова Окружного Комітету з Дітройту Дідик взяли участь в програмі академії, на якій я мав ювілейну промову.

Молодь 175-го Відділу У. Н. Союзу з Дітройту дала музичну програму. Молоді панночки і хлопці, що вивели співи, танки і деклямації, це союзова гордість. Це перший раз побачив я наглядно програму союзового Відділу з Дітройту, що дбає за молодь. Молодь хоче теж вийти на сцену і цей вихід треба їй уможливити. З донями прийшли родичі і менші діти, що теж хотіли б взяти участь в програмі, але покищо придивляються. На імпрезі був о. Карпінський, парох Віндзору, і союзові діячі Дітройту Дідик, Базюк, Червак та кореспондент „Свободи" Папіж, з дружинами. Кажуть люди, що Віндзор, як і Шамокін, є „сплячими містами", але я цього там не бачив. Навіть нова наша Енциклопедія є там розреклямована на хвилях етеру нашим лотиським приятелем Джордж Бонавія на стації Канедісн Бродкестінг Корпорейшен. Секретар 341-го Відділу Хрін з нагоди свойого 64-ліття створив стипендію ім. Хріна, з фонду якого Осередок Культури і Освіти у Вінніпегу буде давати підмоги студентам українознавства.

В неділю був я в новій місцевій церкві парохії св. Івана Хрестителя при Дзой Ровд. Модерна будівля, з якої буде колись школа, а церкву ще збудують, з великою площею до паркування, — свідчить про те, що спонзори нової місійної церкви дивляться далеко в будучність і правильно до неї приготовляються. Разом з головою Окружного Комітету Дідиком їхали ми і в новій церкві зустріли велику силу молодих людей американського роду, що належать до церкви і живуть біля неї.

Річні Збори Відділів У. Н. Союзу в нашій союзовій громаді вже відбулися. І на заході без змін, ті самі люди. Звичайно УНСоюз не хоче змін, головно, коли йде про пост фінансового секретаря, бо це головна особа у Відділі. Але є в нашій громаді секретарі, що здержують, а не посилюють працю для УНСоюзу. Нові часи потребують теж нових людей. Старі шляхи широкії, якими ми йшли, не добрі, бо тепер всюди будуть суперавтостради...

70-літній Ювілей УНСоюзу відзначила громада 23 лютого в Школі Шопена. Була добра програма, були позамісцеві бесідники, бо місцеві не притягають публіки. Був посол канадійського парламенту, що виголосив промову, гідну українського політика Канади. Шановний член парляменту в Отаві добре знає українську мову, історію і літературу. Добре знає міжнародне положення і стан української справи. Радіти нам всім треба, шанувати нам таких людей, що не лише дома в Канаді, але на міжнародному форумі в НАТО і в Об'єднаних Націях нашу справу і справу поневолених народів так добре боронили, коли Діфенбейкер був при владі. Головний касир Роман Слободян напевно теж дивувався, чому мало людей на академії.

Хто не був на академії, зробив УНСоюзові кривду, зробив кривду і собі. З приємністю треба ствердити, що українські духовні кола розуміють значення УНСоюзу і шанують його вік 70 років!

Преосвященний Габро, єпископ шикагівської дієцезії, монсіньйор і пралат о. Паска, о. Свищук, а з православних о. Новицький — парох церкви св. Софії, вшанували 70-ліття УНСоюзу своєю присутністю. Роман Слободян вручив нашому єпископові Енциклопедію Українознавства, англійською мовою.

Як на велику громаду, яка претендує на перше місце в системі УНСоюзу, ювілей У. Н. Союзу, повинен зібрати багато більше людей.

Українці-республіканці Філядельфії почали президентську кампанію

На знимці бачимо трьох урядників міського реєстраційного бюра (ліворуч), які реєструють як членів Республіканської партії, таких нових виборців (від права наліво). Сидять: Ірина Гельо та Тетяна Осташ. Стоять: Михайло Осташ, Ірина Сірко, Василь Оципко, Ольга Весела, ворд лідер 49 ворду Філядельфії Давид Берк, та голова Республіканського Клюбу Філядельфії, Іван Одежинський.

Перший день реєстрації до виборів 1964 року позначився у Філядельфії активністю Українського Республіканського Клюбу в тому місті, який очолює Іван Одежинський, голова найбільшого 153-го Відділу УНСоюзу у Пенсилвенії, і одночасно головний радний УНСоюзу.

Вже о десятій годині ранку в приміщенні школи Пеннел на півночі міста, 15 лютого зібралася група українців, мешканців цієї частини міста, які реєструвалися як члени Республіканської партії, щоб брати участь у президентських виборах цього року. Той день позначився повним успіхом цієї української республіканської кампанії, бо 70 українців зареєструвалося як члени Республіканської партії, в тому 21 із них змінило свою партійну приналежність з демократичної партії на республіканську.

Згідно з опінією Республіканського Комітету міста Філядельфії в минулому, 1963 р. Республіканський Український Клюб був однією з найбільш активних груп між національними групами. Зокрема акція допомоги у вироблюванні громадянських документів, що велася в приміщенні УСО „Тризуб", була незвичайно успішною, поверх 400 українців набуло громадянські права у Філядельфії, дала допомогу іншим національним групам в цьому самому ділі (польській та іншим), та збільшується число активних діячів екзекутивного Республіканського Комітету: Дарія Завадових, А. Працький, Ю. Прокопишин, Е. Корсунь, А. Рогач, З. Завадович, І. Гельо, С. Куба, В. Оципко та Іван Одежинський — вказують на те, що українці — республіканці у Філядельфії стали вже поважним чинником у політичному житті міста.

В біжучому році домівку „Тризуба" винайнято на кожних перших два вівтірки місяця, і тут діють постійні курси допомоги у виповнюванні документів для нових громадян, яку вестимуть інструктори Евгенія Метанчук та інші.

Н. Н.

Вістки з Буенос Айресу

Річниця 9-го лютого 1918 р.

(сдо) „Ля Пренса" і „Ля Насіон", два найбільші й найвпливовіші щоденники Б. Айресу в Аргентині, видрукували зміст декларації Антикомуністичного Демократичного Аргентинського Центру з приводу нової річниці нападу Совєтського Союзу на Українську Демократичну Республіку, що стався 9 лютого 1918 р. Декларація відзначила важливість цієї події, як вияву агресивних цілей комуністичної московської політики, скерованої на поневолювання народів, що змагають до свого національного самовизначення.

Також і Демократично-Ліберальний Рух Демократично-Консервативної Партії видав у цій справі комунікат, в якому, як зазначили вищезгадані щоденники, підкреслив небезпеку московського імперіялізму, що вже загрожує й американському суходолові, і віддав шану патріотам, що боронять свою батьківщину в героїчній і нерівній боротьбі.

Розчарований комуніст

(сдо) Італійський кореспондент буеносайреського часопису „Іль Кор'єр деглі Італіяні" оповів цікаву історію д-ра Ельдо Россі, завзятого комуніста, обраного до міської ради міста Карпі, що несподівано вирішив вийти з комуністичної партії, в якій був членом від 1956 р. Минулого літа промисловці його міста зорганізували туристичну подорож до СССР, і він також взяв в тому участь. Але повернувшись із СССР, де міг сконстатувати власними очима „осяги" комуністичного „раю", а особливо всі (мабуть, тільки частину!) „принади" „диктатури пролетаріяту", що все була й залишається диктатурою добре зорганізованої кліки, оголосив у пресі таку заяву:

„Я вирішив не відновлювати моєї членської картки комуністичної партії, після довгого роздумування, що розпочалося перед муром, що ділить Берлін, і продовжувалося за кордонами Сходу. Комунізм не творить модерного суспільства, і лише той, хто має злу волю, може, побачивши СССР, висловлюватися я добре про цю систему...

Я дякую промисловцеві Гронді, що уможливив мені сей трагічний, для мене вирішальний, досвід. Я можу сказати всім комуністам, що подорож до Росії — найкращий засіб для правдивої дійсности..."

Є. Онацький

Забава „Червоної Калини" атракцією карнавалу

І цього року забава „Червоної Калини" в Ню Йорку була атракцією українського карнавалу. Забава вже вдруге відбулася у просторій залі з розкішними балконами в Мангеттен Сентер. Виявилось, що і ця заля є замалою. На Вечерницях „Червоної Калини" забавлялося понад 1200 осіб.

Кажуть, що найбільшою атракцією забави „Червоної Калини" є представлювання дебютанток. Можливо, що воно й правда, але дехто вже старався мати під час своїх забав виступ дебютанток, і чогось воно не виходило. Тут, крім попису дебютанток, яких цього року було 34, є ще певний сантимент до „старої войни", до якої включаються все нові й молоді вояки. Солідарність, — це велика річ. Хоч в нас є багато різних військових формацій, але всі вони солідаризуються і разом танцюють вальчика, як попаде, то й твиста пробують.

Хто не був на забаві „Червоної Калини", міг би подумати, що там можна більш свобідно потанцювати, бо старші пані й панове будуть попивати напої, й відпочивати та дивитися, як молодь танцює. Воно не раз буває навпаки — старші танцюють, а молодим приходиться тільки дивитися, як „стара война" танцює. Звичайно оркестра Амор у більшості налягала на польки й коломийки, тільки для відпочинку часом грала легеньке танго. Приємно було спостерігати, як тоді стара война танцювала, романтично закохана, як молодь. Серед пар видно було таких військових ветеранів, як д-р В. Галан, ред. Іван Кедрин Рудницький, І. Поритко, проф. Сава Никифоряк, д-р Іван Козак, П. Постолюк, і багатьох інших. В такій ситуації було тяжче з твистом, на який молодь чекала. Правда, наймолодшу генерацію твиста репрезентував інж. Мирон Лепкалюк. Що кажіть, але гуцули є здібні не тільки до танцю, але також і до „бизнесу".

Під час забави понисувалися не тільки молоденькі дебютантки, які виструнчені презентувалися на сцені, але й старші пані й панове. Інж. Ів. Вінтоняк говорив вступне слово, д-р В. Галан вітав дебютанток і їх партнерів, а пані Христина Навроцька представляла дебютанток. На закінчення церемонії полк. Юрій Лопатинський при помочі В. Гриньоха управляв з дебютантками і їх партнерами по просторій залі пописові марші, при чому публіка подивляла красу наших дівчаток, зрозуміло, що попадалося і хлопцям. Про подробиці самої церемонії, поінформує читачів Івась Керницький, бо ж само зрозуміло, він краще в тому оріентується. Він з високого бальконy з прижмуреним оком придивлявся параді. Уявіть собі, що був присутній на забаві і Микола Понеділок і нікого не забавляв, тільки себе самого.

Немає де правди діти, але на забаві „Червоної Калини" були всі численно заступлені. Не тільки сам голова УНСоюзу Й. Лисогір забавлявся, але й головний секретар д-р Яр. Падох і вся наша старшина. Співочий, театральний і взагалі мистецький світ був не менше численний. Були маєстро Йосип Гірняк, артисти „Театр у п'ятницю" з Філядельфії панство Левицькі, Карп'як, П. Рудакевич, солістка Марта Кобрин - Кольська, Марія Лисогір, голова „Думки" А. Пашковський з численним членством, М. Мороз і цілий ряд інших. Молодь усіх організацій Пласту СУМА, ОДУМ-у теж була численна. На залі появилися „Лісові Чорти" на чолі з своїм маршалком Піком П'ясецьким. Крім старших членів „Лісових Чортів", таких як д-р Ів. Макарушка були також молодші адепти. Для повноти образу не можна поминути наших бизнесменів з української долини міста, починаючи від „Орхідеї", яка була у повному комплеті з працівниками й гостями включно крамниць „Еко", „Арка", крамниці Куровицького - Вачинського, „Броди" й інші. Було що випити й закусити, бо ж наші пані приготовили смачний буфет.

Серед веселки кольорів, які утворювалися під час вальса з гарних суконь пань, на перше місце висувалися різні відтіні червоних суконь, бо ж це забава „Червоної Калини". Все ж таки з того факту, що було так багато суконь червоної барви, пані не були щасливі, бо ж кожна пані, йдучи на забаву, думає, що ніхто не матиме такої самої сукні. Паням треба все допасувати, щоб все грало з кольорами, щоб забагато не накладати прикрас, щоб і парфуми належно підходили та викликали чарівний настрій.

Під звуки оркестри „Амор" і заспіві Іг. Раковського минали хвилі розчарувань і бавилися гарно всі бідні й багаті, молодь і старші, ті, що перейшли на новий календар і ті, що остались при старому, хлопці й дівчата, пані й панове аж до третьої години ранку. Чи ж це не гарно! До побачення у наступному році — прощали гостей господарі.

Микола Галів

Новий Відділ УЛПТА створено у Вінніпегу

Вінніпег, Канада. — В суботу 22 лютого відбулася товариська зустріч українського медичного світу міста Вінніпегу, зорганізована Об'єднанням Українських Ветеринарних Лікарів в Канаді — Відділ Вінніпег. Почесними гостями вечера були о. пралат В. Кушнір — президент КУК-а і сенатор д-р П. Юзик.

В тому вечері взяв участь також голова Головної Управи УЛТПА, д-р Мирон Л. Зарицький з Ню Йорку. Під час приємної вечірньої товариської атмосфери відбулися перші наради лікарів, дентистів і фармацевтів і в наслідок цих нарад вдалося створити новий Відділ Українського Лікарського Товариства Північної Америки на Манітобу з осідком у Вінніпегу.

Зібраних вітали д-р Роман Романович від Об'єднання Українських Ветеринарних Лікарів Канади, мгр. Ярослав Семчишин проводив вечором як його господар. Від Головної Управи УЛТПА привітав зібраних її голова, подавши загальний огляд історії, праці та досягнень, очолюваної ним професійної організації українських лікарів північно-американського контингенту.

Під час цього вечора промовляли також о. пралат д-р В. Кушнір і сенатор д-р П. Юзик і в своїх промовах заохочували до організаційної праці і до співпраці, щоб українська громада не прогайнувала часу і нагоди, як це притрафилось іншим народам.

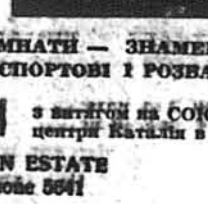
Новостворений Відділ АЛТПА в Вінніпегу очолюють обрані на перших сходинах д-р Лев Коник — голова, д-р Федір Мучій — 1-ий містоголова, д-р Тарас Снігурович — 2-ий містоголова, мгр. Іван Симчич — секретар, д-р Зиновій Матвійчук — скарбник. Обрано також Контрольну Комісію в складі: д-р Ярослав Варвінський і мгр. Ярослав Семчишин. Новостворений Відділ охоплює провінцію Манітоба, і нараховує коло 30 лікарів.

Вечір минув в приємній товариській атмосфері, і можна погратулювати Об'єднанню Українських Ветеринарних Лікарів за цю вдалу імпрезу.

Новостворений Відділ у Манітобі являється 15-им Відділом УЛТПА. Можна побажати Новій Управі Відділу УЛТПА в Манітобі в Вінніпегу успіхів на будуче.

М. Л. З.

Крім квітів на домовину бл. п. АННИ КОЛОДІЙ що померла 2-го березня 1964 р. в Джерзі Сіті, Н. Дж. службовики Головної Канцелярії УНСоюзу та Видавництва „Свобода" жертвували суму 15.00 долярів на залишенців в Европі і переслали її Українському Центральному Допомоговому Об'єднанню в Австрії.

З і спорту

КАЛЕНДАРЕЦЬ ЗМАГАНЬ УКРАЇНСЬКИХ КЛЮБІВ

„**Тризуб**" **Філядельфія** — **Італійський С. К. Балтімор**, міжстейтові футбольні змагання з циклу гор за Чашу ЗДА, відбудуться в неділю, 8-го березня, о год. 2.00 по полудні на грищі при 29-ій та Камбрія Вулицях у Філядельфії.

УСК Ню Йорк — „**Дойч-Унгарн**", мистецькі змагання „Великої Десятки" Німецько-Американського Футбольного Союзу, відбудуться в неділю, 8-го березня 1964, о год. 2.30 по полудні на грищі Метрополітен Овал у Маспет, Н. Й.

„**Чорноморська Січ**" **Нюарк** — **Мадярський С. К. Ню Бронсвік**, мистецькі змагання Американської Футбольної Ліги, відбудуться в неділю, 8-го березня, о год. 2.30 по полудні на грищі Айронбавнд філд при Вілсон Евню у Нюарку.

ДРУЖИНИ „ЧОРНОМОРСЬКОЇ СІЧІ" ГРАЮТЬ У ВІДБИВАНКОВОМУ ТУРНІРІ

В суботу, 7-го березня, відбудеться в місцевості Монтклер, Н. Дж., відбиванковий турнір представників чотирьох східніх районів Відбиванкового Союзу ЗДА. В цьому турнірі, поруч визначних дружин Сходу, візьмуть теж участь дві жіночі дружини відбиванки „Чорноморської Січі" з Нюарку, яких тренером і провідником є Адріян Лапичак. Турнір, серед учасників якого є відомі дружини УМСА Гренд Сентрал з Ню Йорку, УМСА Філядельфі, та Плейнфілду, відбудеться в залах Монтклер Стейт Коледжу. Початок турніру о год. 10.00 рано.

ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ УСТ „ЧОРНОМОРСЬКА СІЧ"

Управа УСТ „Чорноморська Січ" Нюарк скликає на суботу, 14-го березня, на годину 5.00 по полудні, Загальні Збори в залі дому „Чорноморської Січі" в Нюарку. На порядку нарад звіти з діяльности, вибір нової Управи та пляни праці усіх спортових ланок.

Знову сніг перешкодив змаганням.

Минулої неділі, 1-го березня, більшість футбольних змагань на Сході ЗДА відкликано через новий сніг, який зробив грища непридатним до гри. Ніодин із трьох українських клюбів на Сході не відбув своїх змагань. Все таки тієї неділі відбулися одні важні змагання — фінал стейту в грах за Чашу ЗДА між „Джуліяною" та „Дойч-Унгарн" в Ню Йорку. „Джуліяна", в якій пописувалися бувші змагуни Мадярського С К. — чемпіона ЗДА з 1962 року, перемогла противника вислідом 2:0. В дружині переможців грали мадяри Резнекі, Сандор Карсай і Бугар, а в одинадцяті „Дойч-Унгарн" Степан Карсай — брат Сандора і Домбороцкі. в. с.

СІМКОВИЙ ТУРНІР В ШИКАҐО

„Крила" — Литовський С. К. 2:0

„Леви" — „Ганза" 0:1

Неділя 23-го лютого принесла сімці сумівських „Крил" перемогу і запевнене місце в наступному турнірі в залі Армори. Дружина „Крил", яка почала турнір з надіями посягнути по перше місце і цим самим здобути аванс до Вищої Дивізії, після восьми гор турніру має на своєму конті три перемоги, три нерішені і дві програні, які в сумі дають стан 9:7 точок і відношення воріт 12:9. У завзятих і відкритих змаганнях з литовцями оборона і воротар „Крил" мали багато праці. При змінних акціях нанад „Крил" виявився більше продуктивним і здобув двоє воріт зі стрілів Василя Абрамюка (11-та хв.) і Івана Полюховича (16-та хвилина).

„Леви" вдержали безворітний вислід до останньої хвилини гри і „Ганза" здобула вирішальні ворота лише декілька секунд перед кінцем зустрічі. Дружина „Левів" опинилася в дуже важкому положенні в показнику Вищої Дивізії і лише висока вигранна „Левів" над словаками з рівночасними програнними „Іґелс" та „Вандерерс" зможуть ще врятувати нашу дружину від деґрадації до Першої Дивізії на наступний сезон. У Вищій Дивізії першунами стали „Кікерс". На верху показника. Першої Дивізії стоять після восьми гор „Олімпікс" і „Рамс".

МІЖНАРОДНА ФУТБОЛЬНА ЛІГА

Новий сезон Міжнародної Футбольної Ліги передбачає розгри десяти дружин, по п'ять в двох групах. Досі устійнено участь наступних репрезентантів країн: Баґія Бразилія, Блекбирн — Англія, Вердер (Бремен) — Німеччина, Гіімарес — Португалія, Гурнік — Польща, Червона Зоря — Югославія і Швехат — Австрія. По три зустрічі з обидвох груп відбудуться вперше в цьому році в Лос Анджелес. Змагання в Ню Йорку запляновані на середи (вечори), та неділі по полудні. Провід М. Ф. Ліги задумує теж влаштувати під час свого сезону турнір восьми дружин юнаків.

ПОСЯГАЮТЬ ПО ЧЕМПІОНАТ КЛЕЯ

Відомий боксер важкої ваги Кессіюс Клей, який в сенсаційних змаганнях переміг дотеперішнього чемпіона Санні Лістона, відбув парадний в'їзд до нюйоркського Гарлему. Клей вирішив замешкати в Ню Йорку і хоче закупити власний дім за $ 100,000. Численні мурини вітали в Гарлемі свого героя, Кессіюса Клея, як наслідника славного колишнього мистця світу боксера Джо Луїса. Сам Кессіюс належить до організації „Чорних Музулманів", яких ідейний і релігійний провідник — „магомет" Малком Х проповідує вищість людей чорної раси і є противний боротьбі муринів за інтеграцію.

В п'ятницю, 6-го березня зустрінеться в Ню Йорку мистець важкої ваги Німеччини Гергард Зех із третім на листі найкращих боксерів Ернест Террелом. Після сподіваної перемоги німець Зех хоче визвати на змагання Кессіюса Клея. Гергард Зех заявив пресі, що Клей не має права до звання мистця світу так довго, доки не зустрінеться з репрезентантом Німеччини. Також репрезентант Англії й мистець Европи Генрі Купер домагається зустрічі на рингу з хвалькуватим Клеєм для вирішення першости світу.

ДЕ ПОДІВСЯ ОЛІМПІЙСЬКИЙ ДУХ?

Канцлер Міжнародного Олімпійського Комітету Отто Маєр заповів резиґнацію з цього посту з кінцем вересня 1964 року. Пок. брат, Альберт Маєр, швайцарський представник у М. О. К. від 1946 р. поінформував представників преси, що Отто не хоче бути канцлером тому, що він „має досить облудного аматорства в Ігрищах і є розчарований браком олімпійського духа на змаганнях в Інсбруку". Він теж має заявити, що президент М. О. Комітету американець Ейвері Брандедж багато говорить про аматорство і професіоналізм, але нічого не робить в тому напрямі, щоб вдержати аматорський характер Олімпійських Ігрищ. Брандедж є вже 12 років президентом М. О. Комітету. Канцлер Отто Маєр вів впродовж 17 років праці в М. О. Комітеті постійні бої за аматорство і тепер розпочав своєю резиґнацією отверту кампанію (яка довший час назрівала) за усунення Брандеджа та вибір на пост представника Англії Льорда Ексетера. Показалося, що Брандеджова політика потурання і наївного оплескування псевдо аматорського спорту, головно з країн комуністичного табору „викликує чим раз сильніший спротив серед ідейних діячів олімпійського руху.

Отто Маєр згадав теж про інші „особисті причини" свого відходу від праці в М. О. Комітеті, де він дуже часто відмовлявся від винагороди за працю та від зворотів коштів, бо глибоко вірив в олімпійський рух та його великі завдання. в. с.

ПРОВІДНИК БРИТІЙСЬКОЇ ПАРТІЇ ПРАЦІ В ЗДА

Гаролд Вілсон, провідник британської Партії Праці (лейбористів) відвідав президента Джансона в Білому Домі і відбув з ним довшу розмову.

Комунікат Комітету для видання „Археології України" проф. д-ра Я. Пастернака

Маємо шану повідомити ВШ. Громадянство, що Комітет для видання „Археології України" проф. д-ра Я. Пастернака, вив'язався з усіх видавничих і фінансових зобов'язань закінчив свою діяльність і розв'язався на своєму заключному засіданні 20-го січня 1964 р.

Комітет постав з ініціятиви Об'єднання Українських Педагогів Канади (ОУПК) 10-го липня, 1959 р. і складався з 12 членів. „Археологія України" появилася друком 21-го травня, 1961 в об'ємі 792 сторінок, з 372 ілюстраціями, 4 кольоровими таблицями, 18 мапами та з резюме англійською і німецькою мовами і була вислана передплатникам, що створили для видавництва фінансову базу. Діловодство Комітету провірила Контрольна комісія в складі пп. С. Паладійчука й Е. Думина і визнала видавничу та фінансову працю Комітету вповні задовільною.

Автор одержав 50 авторських примірників „А. У.", одну третю гонорару готівкою і дві треті в книжках. Крім того, на заключному засіданні Комітету Автор перебрав решту 266 примірників „А. У." для розпродажу і також листу боржників за замовлені і вислані книжки на суму $ 1277.01. Одержані з цього грошi Автор зобов'язався передати по рівній частині для „ОУПК" ініціятора видавничої справи, та НТШ - Сарсель, яке своєю фірмою видало „А. У.", на їх видавничі фонди. Про хід продажу книжок ВШ. Автор звітуватиме щокварталу Головний Управі ОУПК.

Український Християнський Рух в Шикаґо робить перші кроки

Український нарід одержав від Всевишнього великі добра — таланти, Христову релігію і прекрасні звичаї, та край на перехресті доріг. На місці хрещення символічно заложено три хрести. З того місця віра на всі сторони світа, а нарід мав стати прикладом і лучником між Сходом і Заходом, Півночю і Полуднем.

Був час, коли український нарід виконував своє призначення, та переважаюча сила зла нас перемогла. Настали довгі і тяжкі часи, покарав Бог наш нарід, а тимчасом діє Боже Провидіння, про яке говорить свята книга Откровення: „кого я люблю" тому догану і караю того (ІІІ, 19). І кара прийшла. Яке жорстоке, але яке конечне було пробудження.

Дуже добре зрозумів і оцінив ниже ролю українського народу наш улюблений Митрополит Андрій Шептицький, який ціле своє життя посвятив для Бога, Церкви і народу, а головно багато часу і труду посвятив для об'єднання церков. Його ідеї і думки булі одною з головних точок Ватиканського Собору. Тому Український Християнський Рух в Шикаґо під патронатом Владики Кир Ярослава Габра, Єпископа спархії св. отця Миколая в Шикаґо при співпраці українських релігійних та громадських організацій влаштовує: Доповідь. В програмі буде: інтервю Владики Кир Ярослава Габра і доповідь ред. Володимира Душника з Ню Йорку під заголовком „Українська участь на Другому Ватиканському Вселенському Соборі в Римі".

З огляду на важливі справи і проблеми, які будуть порушені під час доповіді, святочний комітет просить все українське громадянство до численної участи: в неділю 8 березня в авдиторії школи св. отця Миколая. Початок о год. 5-ої по полудні.

За Святочний Комітет
М. Г.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ Українського Народного Союзу

НЕДІЛЯ, 8-го БЕРЕЗНЯ 1964 р.

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, Па. Збори Т-ва Єдність 163 Відд. в год. 12-ій дня в домі Горожан, 847 N. Franklin St. Члени, які не вирівняють вкладок до 25 ц. м. будуть суспендовані. — С. Филик, секр.

СИРАКЮЗИ, Н. Й. Місячні збори Т-ва Українська Січ 39-ий Відд. о год. 3-ій по пол. в залі УНДому. Побір вкладок в суботу 7 березня від год. 7-10-ої веч. і в неділю 8 березня від год. 12-3-ої по пол. — Управа.

ШИКАҐО, Ілл. Річні Загальні Збори Т-ва ім. митр. А. Шептицького 131 Відд. о год. 1-ій по пол. в домі СУМА — горішня заля. В разі малої кількости членів, збори відбудуться півгодини пізніше при будь якій кількости членів. Проситься членів взяти участь у зборах. При цьому пригадуємо, що всі вкладки є платені згори, а тому просимо вирівнювати свої зобов'язання. — Управа.

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, Па. Місячні збори Т-ва Любов 45 Відд. о год. 12-1:30 по пол. в домі УАГорожан, 847 N. Franklin Street. — М. Сеник, секр.

Посмертні згадки

МИКОЛА ЩЕВЧУК, довголітній член Т-ва М. Драгоманова 181 Відд. УНСоюзу в Менвілі, Н. Дж., помер 5 лютого 1964 р. на 82 році життя. Був одним з основоположників 181 Відд. та делегатом 1 радивися в Скалат. Покійний народився з с. Садеківка, пов. Скалат, Україна. Залишив у глибокому смутку дружину Анну і 3 зам. доньки: Ольгу, Параню і Мілю, 6 внуків і одного правнука, брата Павла, сестру Гільку. Похорон відбувся 9 лютого ц. р. з Укр. Правосл. Церкви св. Степана на укр. цвинтар св. Степана в Менвіл, Н. Дж.
Вічна Йому Пам'ять!
Гр. Шевчук, секр.

МИКОЛАЙ КУРИЛЯК, член Б-ва Соп. Св. Духа 295 Відд. УНСоюзу в Акрон, Огайо, помер 9 лютого 1964 р. на 69 році життя. Покійний народився в с. Стрільбичі, пов. Ст. Самбір, Україна. Був тихої вдачі і жертволюбивий. Покійний полишив в смутку дружину Катерину, сина Василя, дві доньки Анну і Гелену, брата Петра і зам. сестру Катерину і 12 внуків. Похорон відбувся 12 лютого з похоронного заведення до церкви Св. Духа, при участі рідні, членів Б-ва, приятелів та багато знайомих на цвинтар св. Хреста.
Вічна Йому Пам'ять!
В. Пудк, секр.

ВАРВАРА ГАВАЛЮС, довголітня членка С-ва Благовіщення 125 Відд. УНСоюзу в Шикаґо, Ілл., померла 30 січня 1964 р. Покійна народилася в Дубровиці, пов. Ярослав, Україна. Полишила в глибокому смутку мужа Прокопа, синів Стефана, Володимира та доньок Марію і Анну з родинами, сестру і брата в Канаді та чисельну родину. Членки С-ва та багато приятелів провели її в останню дорогу 3 лютого ц. р. з церкви св. Йосифа на укр. кат. цвинтар св. Миколая.
Вічна Їй Пам'ять!
Іванка Подола, секр.

МАРІЯ МАРЦІНЮК, довголітня членкиня Б-ва Арх. Михаїла 476 Відд. УНСоюзу в Гудсон, Н. Й., померла 9 лютого 1964 р. Покійна народилася 9 лютого 1878 р. в с. Богданівка, пов. Скалат, Україна, прожила 86 літ. До УНСоюзу і до Б-ва вступила в березні 1919 року. Покійна залишила 5 дітей, всі дорослі, 4 доньки і сина, 12 внуків і 14 правнуків. Похорон відбувся 12 лютого ц. р. з похоронного заведення до Православної Церкви св. Арх. Михаїла, а відтак відпроваджено Покійнийну при участі родини, членів Відділу і знайомих на Гудсон Цедар Парк Цементарі.
Вічна Їй Пам'ять!
Управа Відділу

ТАРЗАН, ч. 5200. Дивовижна зміюка!

— Ловецька мандрівка — це несогірша думка, сказав Тарзан. — Можe почати на світанку.

Коли настала ніч, Боббі легко задрімав в шатрі, мріючи про ловецьку каравану.

Але нагло він встав із жахом, щоб побачити зміювидну потвору, що згорнулася в кільце біля його ліжечка.